

Конференција за новинаре након сједнице Управног одбора Савјета за имплементацију мира

Вриједи изговорена ријеч.

Излагање високог представника Валентина Инцка

Добар дан,

Хвала вам свима што сте дошли.

Желим да искористим ову прес конференцију да вам се директно обратим и информишем о питањима о којима смо данас разговарали и да, наравно, одговорим на ваша питања.

Нажалост, Русија у цјелини није подржала текст данашњег коминикеа. Сигуран сам да ће вам представници Руске Федерације објаснити своје ставове и разлоге и зато немам намјеру да говорим у њихово име.

С обзиром на поплаве, овај састанак политичких директора Управног одбора одржан је у ванредним околностима.

На самом почетку, допустите да кажем да земље и организације Савјета за имплементацију мира (PIC), у овим најтежим временима, стоје раме уз раме са људима Босне и Херцеговине, док они покушавају да се изборе са страшном природном катастрофом.

Солидарност чланица РИС-а није остала само на ријечима. Многе од чланица већ предузимају практичне кораке да помогну. Дио помоћи већ је стигао у погођена подручја. У оваквим временима Босни и Херцеговини су потребни проактивни међународни партнери. Управо томе свједочимо ових дана.

Треба урадити пуно посла, али вјерујем да ће у данима, седмицама и мјесецима који су пред нама, људи ове земље и даље налазити снагу и енергију за заједничку обнову. Међународна заједница ће и даље пружати помоћ обнови коју предводе домаће власти.

У уторак сам посјетио Министарство одбране БиХ и аустријске јединице унутар EUFOR-а, који организују логистичку подршку и помажу да се достави помоћ. Посебно су на мене оставиле утисак Оружане снаге БиХ, које су још једном јасно показале своју вриједност и способност да одговоре на кризу и помогну земљи када је то најпотребније.

У овим најтежим временима, још једна зрака свјетлости и охрабрења била је храброст и солидарност које су показале институције, заједнице и појединци, који су се удружили да помогну онима у невољи.

Дубоко су ме дирнуле бројне ситуације у којима су обични грађани похрлили да помогну људима у невољи у сусједним градовима и преко ентитетске границе, ризикујући животе да доставе и пруже помоћ.

Та солидарност међу људима у вријеме кризе дирнула је цијели свијет, али није изненадила никога од нас који ову земљу познајемо. То нам је још једном показало да људе ове земље не занимају подјеле из прошлости. Они желе да заједно граде успјешну земљу, у интересу свих.

Огромни изазови с којима се земља суочава у ово тешко вријеме свакако су имали галванизујући ефекат на разговоре унутар РИС-а у посљедња два дана.

Солидарност и практична сарадња грађана у цијелој земљи у ово вријеме кризе истакли су колико је потребно да се и политички лидери и институције заједно залажу и заједно раде за бољу будућност обичних грађана ове земље.

Ово ће захтијевати промјену у приступу политичких странака и кандидата који се надају побједи на октобарским изборима. То је нешто о чему је РИС разговарао у посљедња два дана. И то је нешто о чему ће се у овој земљи морати отворено разговарати док улазимо у предизборни период.

Вјерујемо да постоји шанса да се ово догоди у мјесецима који су пред нама, јер након година у којима су политичке странке практично монополизовале јавну дебату, народ Босне и Херцеговине почео је да се усправља и да проговара – не само да истакне своје захтјеве него и да предложи властита рјешења за проблеме у великом броју области.

Ово је позитиван и дуго очекиван развој ситуације који треба подржати.

Поновићу још једном, догађаји из протеклих неколико дана ће имати директан утицај на то како ће се ствари одвијати дугорочно у ширем политичком спектру. Грађани БиХ су стекли дивљење људи у цијелој Европи и шире, због начина на који су спонтано организовали хуманитарну помоћ за људе угрожене поплавом. Њихов одговор је у складу и у неким случајевима је врло директно у вези с новим грађанским активизмом. То ће имати политичке посљедице.

У контексту пружања помоћи и осигурања боље будућности нападеном народу Босне и Херцеговине, многи политички директори су током расправе поздравили проширење ангажмана ЕУ, а посебно предстојеће покретање Споразума за раст.

Као што знате, ово је иницијатива Европске уније која има за циљ оживљавање економије и помагање у стварању нових радних мјеста – не за десет година него краткорочно и средњорочно. Он такође предвиђа и обновљену кампању против корупције која је

имала тако погубне посљедице по све аспекте живота у овој земљи.

Чланови Управног одбора Савјета за имплементацију мира позвали су све стране да дјелују ОДМАХ и да сарађују у усвајању и имплементацији практичних мјера ПРИЈЕ истека посланичких и министарских мандата и да осигурају да се предизборна кампања усредсреди на приједлоге за утврђивање политике, а не на шовинистичку реторику.

У том контексту, основна порука с овог састанка је да међународна заједница још једном потврђује своју недвосмислену опредијељеност за територијални интегритет и суверенитет Босне и Херцеговине. У 2014. години нико не би требало да доводи у питање право Босне и Херцеговине да постоји, иако је то нешто са чиме се и даље сусрећемо.

Дејтонски мировни споразум не дозвољава ентитетима да се отцијепе. Према томе, јефтина реторика о овом питању је само губљење времена и енергије, поред стварних проблема с којима се ова земља као цјелина сусреће.

Наравно, позивали смо на престанак овакве реторике у прошлости, а многе странке и многи политичари радије су посезали за тактиком застрашивања као начином за добијање гласова. Али, као што сам рекао, садашње околности веома се разликују од претходних година.

Током данашње дискусије, бројни чланови РИС-а такође су поздравили недавну посјету српског премијера Александра Вучића Сарајеву и његову недвосмислену подршку суверенитету и територијалном интегритету Босне и Херцеговине.

Већ 12 мјесеци грађани гласно изражавају своје незадовољство. У протеклој години грађани су се налазили у вакууму који су оставили политичари, а сад се десила ужасна природна несрећа. Може ли се наставити иста стара политика у наредним мјесецима? Апсолутно не! Приступ политици у овој земљи мора се мијењати у основи.

Ситуација се потпуно промијенила. Политички директори РИС-а позвали су током расправе странке да се у овој новој ситуацији понашају на нови начин. Ако се не буду обазирали на овај позив, грађани то неће опростити.

У овом контексту, хронична неспособност да се ријеше отворена питања као што је програм 5+2, имплементација одлуке Уставног суда за изборни систем у Мостару, књижење војне имовине и, у новије вријеме, рјешење питања пребивалишта на државном нивоу – сва ова питања морају се ријешити – и морају се ријешити са новом ажурношћу и новом озбиљношћу.

Многи политички директори РИС-а позвали су током састанка странке да увиде да ова и друга питања не могу више бити на чекању, и да дјелују сходно томе. Надамо се да ће до овога доћи у наредним мјесецима због тога што је то ситуација у којој сви грађани ове земље добијају.

Коминике је још једном поновио пуну подршку мојој канцеларији и подсјетио да сви органи власти у Босни и Херцеговини имају законску обавезу, на основу одредби Дејтонског мировног споразума, да у потпуности сарађују с ОНР-ом.

ОНР има мандат да осигура поштовање Мировног споразума и помогне у рјешавању проблема везаних за имплементацију мира и опоравак земље, а одбијање било које домаће институције да сарађује с ОНР-ом представља дјеловање супротно одредбама Споразума и пролонгира процес обнове.

Генерално, након ове сједнице сам импресиониран поново исказаним опредјељењем Управног одбора РИС-а да заврши наш посао у БиХ.

Међународна заједница је више него икада спремна да сарађује с оним грађанима у БиХ који желе позитивне промјене.

Сасвим је јасно да ова земља пролази кроз период огромних изазова, оно што је битно је да тај период резултира позитивним промјенама које грађани очекују, а то је отварање

нових радних мјеста, пресуде у случајевима корупције и побољшање у области образовања и здравства.

И наравно, враћање ове земље на пут евро-атлантских интеграција. Босну и Херцеговину чека њено мјесто, као што је генерални секретар НАТО-а потврдио јуче, а представници Европске уније истакли више пута, тако да је потребно почети испуњавати потребне услове како би га Босна и Херцеговина могла заузети.

Сви имају улогу у том процесу, а то ће бити посебно важно на дан избора када је потребно да бирачи у БиХ узму своју будућност у властите руке и о њој одлуче гласањем.

Дакле, моја порука свим бирачима који нас гледају врло је једноставна – изађите на изборе 12. октобра и гласајте. Када будете попуњавали гласачки листић, немојте бирати водећи се страхом, не дозволите да вас плаше, реците „не“ свим покушајима куповине гласова, и не очекујте било какве промјене уколико не учествујете у гласању. Сами донесите одлуку за кога гласати и потражите оне странке које нуде конкретна и вјеродостојна рјешења за питања која су вам битна.

Нема никакве сумње да ће резултати избора 12. октобра одредити вашу будућност и будућност ваше дјеце. Побрините се да изаберете праву будућност.

Сада бих дао ријеч мом замјенику, Тамиру Васеру, који ће вас укратко упознати с још неким темама. Након тога ћу одговарати на ваша питања.

Излагање првог замјеника високог представника Тамира Васера

Хвала високи представниче,

Као што је високи представник управо рекао, овај састанак Управног одбора Савјета за имплементацију мира (PIC) протекао је у знаку пуне солидарности с грађанима Босне и Херцеговине – не само упућивањем празних ријечи солидарности него кроз

конкретне радње. Државе и организације чланице РИС-а већ су на терену и раде с људима који су погођени поплавом.

УН нас је информисао о стварном и озбиљном проблему због мина у подручјима која се чисте. У Брчком, које је посебно тешко погођено, јуче је експлодирала мина. До сада нисам чуо да је неко смртно страдао од мина, али ризик који мине свакодневно представљају за велики број људи, само је повећан овим поплавама.

Иако људи с правом желе притећи у помоћ, потребан је опрез и прво утврдити да је подручје у којем се чисти сигурно од мина.

Суочени с огромним и тренутним проблемом због поплава, постоји могућност да се умањи значај или скрене с политичких и економских питања која су била на дневном реду сједнице РИС-а.

Чланови Управног одбора РИС-а заузели су став да истовремено морамо рјешавати и тренутне и дугорочне изазове. Значајно је нагласити да ако будемо у стању ријешити питања која су била на дневном реду данашње сједнице РИС-а, онда ће се ствари почети одвијати набоље за грађане ове земље док буду излазили из садашње кризе.

Неки политичари ће у наредним мјесецима покушати да искористе поплаве да прикрију лоше управљање посљедњих година у области економије и да окрену кривицу у другом смјеру. Мислим да грађани БиХ, који су годинама патили због високе стопе незапослености и стагнације економског раста, знају боље.

Дозволите ми такође да кажем да су посебно непријатни извјештаји о људима који гомилају залихе, повећавају цијене да би искористили ову кризу и прекинули доставу помоћи која ће неизбежно бити упућена у БиХ. Сваки такав навод треба се одмах истражити и кривично гонити до краја.

Због тога смо се усмјерили на проналажење рјешења на дугорочној основи, потцртавајући проблеме који су већ били изазов, чак и прије ове катастрофе.

Један примјер је Мостар. Чињеница да двије политичке странке у том граду нису у стању да се озбиљно ангажују на постизању споразума о одржавању општинских избора постала је ружан примјер ширег неуспјеха странака у цијелој земљи да изађу из шах-мат позиције која траје неколико година. Иако су други покушавали, СДА и ХДЗ БиХ једноставно су одбијали да се ангажују.

Прве жртве блокаде у Мостару су грађани Мостара. Они већ дуже од пет година не могу гласати за своју локалну управу, а у тих пет година присиљени су да трпе континуирано погоршање општинских услуга.

Као што је начелник рекао у понедјељак, он има проблема с функционисањем буџета, јер не може приступити новцу одвојеном за градске области, зато што градско вијеће не постоји.

Ситуација у Мостару није само још једна политичка свађа – она директно спречава инвестиције и запошљавање и утиче на свакодневни живот људи.

Желимо да се људи Мостара ослободе терета нефункционалне администрације; желимо да се механика локалне управе креће у потпуно супротном смјеру како се ствари не би стално погоршавале или стајале на мјесту него да би се коначно побољшавале. Желимо и да се опструкције замијене сарадњом, а да сарадња буде награђена брзим и примјетним побољшањем у квалитету јавних услуга. На тај начин Мостар може постати позитиван умјесто негативан примјер за остатак земље.

Обавијестио сам Управни одбор РИС-а да упркос узастопним обећањима лидера нисам видео доказе о било каквом озбиљном покушају СДА и ХДЗ БиХ да ријеше ово питање. Умјесто тога смо видјели једино покушај ХДЗ БиХ да уради управо оно што тврди да не жели да други ураде њима, а то је да оставе једну групу изван овог процеса.

Шест странака у Мостару прије годину дана показало је храброст и лидерство радећи на изради оквирног документа који је

осигурао добру основу за даље активности. Али друге двије странке су једноставно рекле не.

Управни одбор још је једном истакао да се локални избори морају одржати у Мостару, најкасније у октобру, а да Мостар мора остати јединствена, кохерентна и мултиетничка јединица локалне самоуправе, с одређеним нивоом локалних овлаштења: администрације на нивоу нижем од нивоа Града, што је аранжман који су у принципу прихватиле све највеће политичке странке на почетку активности на проналажењу рјешења током 2012. године.

Као што је рекао високи представник, Босна и Херцеговина креће се према потпуно новој политичкој територији. Уколико ангажман грађана остане на једнако високом нивоу, могућ је период промјена. Увјерен сам да те промјене можемо искористити да ријешимо питања која су до сада остала неријешена. Надам се да би тако сада могло бити и у Мостару.